

A Fővárosi Ítéletábra a Dr. Mosonyi Csaba és Társa Ügyvédi Iroda (...), ügyintéző: Dr. Mosonyi Csaba ügyvéd) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a Dr. Hergert Ibolya ügyvéd (fél címe.) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. szeptember 15. napján kelt, 5.P.25..../2014/10. számú ítélete ellen az alperes 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése és a felperes Pf.3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, a felperesnek járó kártérítés összegét 323.770 (Háromszázhuszonháromezer-hétszázhetven) forintra leszállítja, az elsőfokú perköltségről akként rendelkezik, hogy a felperes 150.000 (Százötvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjából álló perköltséget köteles az alperesnek 15 napon belül megfizetni. A le nem rótt illetékből az alperest 54.000 (Ötvennégyezer) forint megfizetésére kötelezi az államnak külön felhívásra, a további 668.400 (Hatszázhatvannyolcezer-négyszáz) forintot az állam viseli. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (Húszezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjából álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott ítéletével kötelezte az alperest, hogy a felperesnek fizessen meg 1.077.540 forintot és ennek 2010. szeptember 1-től számított törvényes kamatait. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy az alperesnek fizessen meg 220.000 forint + áfa perköltséget. Végül úgy rendelkezett, hogy az alperes az államnak külön felhívásra 64.650 forint kereseti illetéket köteles megfizetni, míg 330.000 forint kereseti illeték, valamint 190.000 forint előlegezett szakértői költség az az állam terhén marad.

Az iratokból feltárható tényállás szerint a felperes édesapja, N. S. 1993. július 31-én C.-nél a 4-es főúton halálos közúti balesetet szenvedett. A balesetet okozó gépjármű kötelező felelősség biztosítójaként az alperes jogelődje vagyoni és nem vagyoni kártérítéseket teljesített a házastárs és a baleset időpontjában még kiskorú gyermek részére. A felperes járadékát az alperes 1998-ban havi 3.104 forintban állapította meg.

N. S. – aki 2009-ben 66 éves lett volna – halála előtt lakatos csoportvezetőként a szolnoki székhelyű K.K. Rt.-nél dolgozott. Külföldi munkavégzésre készült, 1993. április 23-án két hónapra érvényes vízumot kapott Szíriába. Kőolajipari képzés és munkalehetőség Magyarországon már nincs, ezért a szakmunkások külföldön keresnek munkát az itthoninál jelentősen magasabb bérért. A K. K. Rt.

jogutód nélküli megszűnésére tekintettel felperes édesanyja megkereste a kőolajipari dolgozók utaztatásával foglalkozó MB 2001 O.Sz.Kft-ét és azt a tájékoztatást kapta, hogy a Közel-Keleten az olajiparban öt hetes váltásban dolgozók bére – 183 napot meghaladó külföldön tartózkodás esetén – nettó összegben értendő, egy Bejrútban 2009 októberében kiállított igazolás szerint pedig a jövedelem 1.750 USD/hóra tehető. Előkerült olyan irat is, amely szerint a főgépészek 3.200 USD-t keresnek. A felperes 2009 novemberében a járadék felemelését kezdeményezte az alperesnél, az 1.750 USD-t 180 forintos árfolyammal számolva havi 315.000 forint jövedelemből kiindulva. Az alperes a járulék és adószabályok szerint nettósította az összeget és az így kapott 176.550 forint/hó gyermekre jutó 20%-át 35.310 forintban határozta meg. Ez alatta maradt a folyósított 48.145 forint árva járadéknak, ezért az igényt nem látta teljesíthetőnek. A felperes 2014 júniusában töltötte be a 25. életévét, OKJ-s oktatás keretében három szakmát szerzett tandíjmentesen. A részére folyósított árva járadék folyamatosan emelkedett, annak összege 2013-ban havi 64.274 forint volt.

A felperes módosított keresetében kérte az alperest kötelezni, hogy fizessen meg részére a 2009. november 1. és 2013. május 31. közötti időszakra 2.867.874 forint tartáspótló járadékot és ennek középarányos időtől számított késedelmi kamatát. Álláspontja szerint édesapja főgépészként 70 éves koráig még mindenképpen dolgozhatott volna.

Az alperes ellenkérelme elsődlegesen a kereset elutasítására irányult, másodlagosan a hatályon kívül helyezett ítélet elleni fellebbezésében levezetett járadékot találta elfogadhatónak.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban kiegészített bizonyítás alapján a módosított keresetet részben alaposnak találta.

Indokolása szerint N. S. 2011-ben már 68. életévét is betöltötte volna, így életszerűtlen, hogy hosszú évek kemény munkája után még ezt követően is külföldön dolgozott volna, erre tekintettel az igényt 2011. december 31. napjáig találta alaposnak. Elfogadta a 3.200 USD/hó elérhető jövedelmet, ami 2009. november és december hónapokra 734.741 forint, 2010. évre 5.948.922 forint és 2011. évre 6.187.112 forint nettó összeget jelent. A felperest megillető járadékot akként számolta ki, hogy ezen nettó forint összegek 20%-át csökkentette az árvaellátás és a tartáspótló járadék együttes összegével, azaz 2009-ben 108.298 forinttal, 2010-ben 678.768 forinttal és 2011-ben 706.545 forinttal. Az így kapott 38.650 + 511.016 + 527.874, összesen 1.077.540 forint különbözet illeti meg a felperest a járadék felemelése jogcímén, figyelemmel a Ptk. 358. § (1) bekezdésére és 357. § (4) bekezdésére. Az ezt meghaladó igényt azonban az eljárt bíróság alaptalannak találta és elutasította. A középarányos kamatról a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint rendelkezett.

A perköltség viselésénél abból indult ki, hogy az eredeti kereset 6.619.285 forint lejárt és 25.000 forint/hó folyamatos járadékra irányult. Mivel a keresetleszállítás a pertárgy értékét és az ahhoz kapcsolódó pervesztességi arányt nem változtatja meg, erre tekintettel az alperest 275.000 forint, a felperest 55.000 forint illetné. Ennek figyelembe vételével a kettő különbözetének a megfizetésére kötelezte a felperest a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján.

A döntés ellen az alperes fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperes fellebbezése az ítélet megváltoztatására és a kereset teljes elutasítására irányult. Nem látta bizonyítottnak, hogy néhai N. S, az 1993. április 23-án kelt érvényes vízum birtokában, annak esetleges meghosszabbítása esetén még 67 éves korában is a térségre jellemző, sivatagi forráságú éghajlaton Szíriában dolgozott volna. Példa nélkülinek találta, hogy a nyugdíjkorhatár elérése után a szubtrópusi klímájú Közel-keleten nehéz fizikai munkát végzett volna. Az egészségügyi könyvéből kitűnően korábban is csak egy-két évig dolgozott külföldön

megszakításokkal. A bejegyzett utolsó adat, miszerint 1992. április 15. és 1993. július 31. között Szíriában volt nem valós, hiszen a baleset 1993. július 31. napján következett be Magyarországon. Megjegyezte, hogy akkori munkáltatója kizárólag belföldi munkabért igazolt részére az előző egy éves időszakra. Ekként csupán arra van adat, hogy külföldi munkavállalásra készült. Ennek következtében az esetlegesen járó, árvaellátáson felüli tartáspótló járadék összegét a hazai lakatos munkakörben elérhető jövedelem alapján kellett volna kiszámítani, e szerint viszont a felperesnek nem jár további kártérítés. Emellett összecszerűségében is vitatta a külföldön esetlegesen elérhető jövedelem nagyságát. Hangsúlyozta, hogy a felperes 2009-ig egyáltalán nem igazolt ilyet, majd 1.750 USD/hó elmaradt jövedelemre alapította igényét, a beszerzett igazolások szerinti is ennyi volt a havi jövedelme az olyan dolgozónak, aki néhai édesapjához hasonló beosztásban dolgozott, ez szerepel a 2009. november 9-i keltezésű felperesi levélben és a keresetben is. A 2012. augusztus 30-i tárgyaláson csatolta a felperes azt a levelet, ami szerint „N. S. esetében USD 1.800-3.200 lehetne a kifizetett nettó összeg”, és ettől kezdve kéri már 3.200 USD alapján megállapítani a járadékot arra alapítva, hogy édesapja főgépészként ennyit kereshetett volna. Az alperes ezt nem találta elfogadhatónak, és nem látta bizonyítottnak, hogy N. S. Szíriában főgépész lett volna, de még akkor is az 1.800 USD/hó lehetne reális, ebben az esetben viszont nincs járadék-különbözet fizetési kötelezettség. Amennyiben a másodfokú bíróság elfogadhatónak találja a 3.200 USD megszerzhetőségét, úgy a marasztalás összegét az alperes nem kifogásolja számszakilag.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az ítéletet a perköltségre vonatkozó részében akként kérte megváltoztatni, hogy felmerült költségeiket a felek maguk viseljék.

Érvelése szerint az alperesnek megítélt perköltség eltúlzott és nem igazodik a pervesztesség-pernyertesség arányához. Hangsúlyozta, hogy a jogalap vonatkozásában pernyertes lett, a keresetet pedig már a per kezdeti szakaszában leszállította. Hivatkozott rá, hogy nehéz anyagi körülményei miatt méltánytalanul súlyos terhet jelentene számára a magas összegben megítélt perköltség megfizetése.

Egyebekben az alperesi fellebbezéssel érintett részében az ítélet helybenhagyását indítványozta.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésre tett észrevételében az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének a helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság a döntést a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés korlátai között bírálta felül, így nem érintette a határozatnak a keresetet részben elutasító, a kamatról és a szakértői díj viseléséről szóló rendelkezéseit, ezért ebben a körben az ítélet jogerőre emelkedett.

Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése részben alapos.

Az alperes fellebbezésével érintett körben az elsőfokú bíróság döntésével a kiegészítő tartást pótló járadék megítélhetősége tekintetében a másodfokú bíróság egyetértett, de a marasztalás összege vonatkozásában az ítélet részbeni megváltoztatására látott okot a következők szerint.

A lefolytatott bizonyítás alapján okszerűen jutott arra az eljáró bíróság, hogy nem volt feltárható olyan akadályozó tényező, ami kizárta volna N. S. külföldi munkavégzését. A néhai munkáltatója 1994. április 18-ai nyilatkozata szerint 1993 augusztusában kívánta őt tartós külszolgálatra kiküldeni Szíriába, minimálisan egy éves szolgálati időre és az is ismert, hogy rendelkezett érvényes vízummal az érintett országba halálakor. N. S. a halálos kimenetelű baleset előtt teljesen jó egészségi és mentális állapotban volt, rendelkezett a megfelelő szakmai tudással, kellő hazai és külföldi gyakorlattal, valamint szükséges idegen nyelv ismerettel is, ez N. P.Gy. tanú vallomásából

egyértelműen kitűnt. Minthogy a tanú az egykori munkáltatónál munkaügyi osztályvezető volt, a másodfokú bíróság hitelesnek fogadta el azt az előadását, hogy emlékezete szerint a külföldi munkavégzés során N.S. főgépész munkakört láthatott volna el, mivel elismert és tapasztalt szakemberként minden képessége és felkészültsége meg volt arra, hogy a gépészeti munkát összefogja, irányítsa. Az olajipari szakmunkásokat utaztató MB 2001 Kft. ügyvezetője, R. F. tanú vallotta, hogy a főgépész effektív fizikai munkát már nem nagyon végez, hanem irányít és arról is nyilatkozott, hogy noha különlegesnek számít, de elképzelhető, hogy valaki még a nyugdíjkorhatáron túl is dolgozzon külföldön, ezt minden esetben a munkaerő közvetítők, illetőleg a kinti munkáltatók döntenek el, figyelemmel az adott személy munkabíró képességére és egészségi állapotára. Minderre tekintettel a másodfokú bíróságban nem merült fel ésszerű kétely a tekintetben, hogy ha nem éri baleset, N.S. külföldön, főgépészként vállalhatott volna munkát és az is reálisnak tekinthető, hogy 68 éves koráig élhetett volna ezzel a lehetőséggel.

A másodfokú bíróság alkalmazhatónak találta az elérhető külföldi jövedelem tekintetében a 3.200 USD/hó összeget. A K.K. Rt. jogutód nélküli megszűnése miatt nyilvánvalóan bizonyítási nehézséget jelentett a felperes számára, hogy információt szerezzen be a hasonló munkakörben külföldön foglalkoztatott munkások elérhető keresetéről, ezért alappal nem kifogásolható, hogy a próbálkozással nem hagyott fel a per folyamán sem és értékelhető a 2012. augusztus 29-én kelt, havi 1.800-3.200 USD-ről szóló tájékoztatás. A legmagasabb mérték elfogadását pedig az indokolta, hogy a néhai elismerten jó szakember volt, aki a perbeli időszakra már rendkívül hosszú idejű gyakorlattal és tapasztalattal rendelkezhetett volna, így munkája iránt feltehetően nagy kereslet lett volna a munkaadók körében. Ugyanakkor R. F. tanú azt is elmondta, hogy az 1990-es évektől már az az általános gyakorlat, hogy a munkavállalók 35 napos váltásban dolgoznak és a pihenésekkel együtt nettó fél évet dolgozhatnak külföldön. N. P. Gy. vallomásából pedig kiderült, hogy ilyenkor a dolgozók az itthoni alapfizetésükön felül kapják a devizában elért jövedelmet. Erre figyelemmel az ítélet tábla a számításnál a könyvszakértő által kimunkált és a felek által számszakilag sem vitatott nettó éves hazai jövedelemből (190.166 forint, 1.246.368 forint, 1.215.000 forint), illetve féléves 3.200 USD/hóra vetített munkabérből (367.370 forint, 2.974.461 forint, 3.093.556 forint) indult ki, ennek vette a 20%-át, amiből levonta a folyósított árva ellátást és az alperes által fizetett járadékot (108.298 forint, 678.768 forint, 706.548 forint). A számítás eredménye 2009. novemberre és decemberre 3.209 forint, 2010 évre 165.398 forint és 2011 évre 155.163 forint volt. Ezért a másodfokú bíróság az ítélet részbeni megváltoztatásával a Ptk. 339. § (1) bekezdése és 358. § (1) bekezdése alapján 323.770 forint megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladó részében azonban a kereset alaptalan volt.

A marasztalási összeg leszállítása folytán átalakult a pernyertesség-pervesztesség aránya, ami kihatott a perköltség viselésének alakulására, erre is tekintettel volt részben alapos a felperes csatlakozó fellebbezése.

A fentiekben kifejtettek szerint az elsőfokú eljárás tekintetében a felperes 10%-ban, az alperes 90%-ban tekinthető pernyertesnek és a Pp. 81. § (1) bekezdése, illetve a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) és (6) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján ehhez igazodóan határozta meg mérlegeléssel a másodfokú bíróság a felperest terhelő mérsékelt perköltséget, figyelemmel az ügy bonyolultságára, a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységre és a hatályon kívül helyező végzésben megállapítottakra is.

Tekintettel a marasztalási összeg csökkenésére az alperes kevesebb illetéket köteles megfizetni az államnak.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A fellebbezési eljárásban a pernyertesség-pervesztesség aránya az alperes javára 70-30%-osnak tekinthető, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a felperes köteles megfizetni az alperesnek a másodfokú eljárással felmerült költségét, ami a képviselőt ellátó ügyvédnek a felhívott IM rendelet 3. § (1), (5)-(6) bekezdései, illetve 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított munkadíjából áll.

Az Itv. 51. § (1) bekezdése folytán a megismételt eljárásra tekintettel a feleket illetékfizetési kötelezettség nem terhelte, ennek folytán a fellebbezési illeték viseléséről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2016. február 11.

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

